

Joseph Ratzinger. *Głosiciele Słowa i służby Waszej radości. Teologia i duchowość sakramentu święceń*. Przeł. Marzena Górecka, Monika Rodkiewicz; współpr. Joachim Kobienia, Dominik Petruk. Lublin: Wydawnictwo KUL 2012 ss. 823. Seria: Opera Omnia T. XII. ISBN: 978-83-7702-459-1.

Chyba nikomu z zajmujących się teologią i życiem Kościoła nie trzeba tłumaczyć, kim jest Joseph Ratzinger – papież Benedykt XVI i jak duże znaczenie dla rozwoju wielu gałęzi myśli teologicznej mają jego wypowiedzi. Można więc pominąć ten typowy dla każdej recenzji element, jakim jest przedstawianie autora omawianej publikacji, i przejść do zaprezentowania jej treści i walorów.

Omawiana tu książka – będąca tomem XII, ale drugą dopiero z kolei wydaną w polskojęzycznej serii „Joseph Ratzinger. Opera Omnia” – zbudowana jest z tłumaczeń tekstów autorstwa J. Ratzingera, które Autor opublikował lub wygłosił w latach 1954-2002. Korpus tego pokaźnego, bo liczącego ponad 800 stron dość zbitego tekstu dzieła jest podzielony na trzy części. Są to kolejno: Cz. A – *O teologii sakramentu święceń* (s. 314-433), Cz. B – *Służby Waszej Radości. Medytacje o duchowości kapłańskiej* (s. 435-499), Cz. C – *Kazania* (s. 501-743).

Tematykę pierwszej części znakomicie oddaje jej tytuł. Składają się na nią naukowe teksty teologiczne, w których Autor, będący specjalistą od dogmatyki katolickiej, w sposób systematyczny wyjaśnia zagadnienia związane z kapłaństwem – jego teologią i posłannictwem. Oprócz tekstów poruszających kwestię teologii kapłaństwa w ogóle i jego istoty (s. 33 n.) są także całe zbiory artykułów odnoszących się do zagadnień związanych z teologią urzędu biskupa (s. 197 n.), teologią prezbiteratu (s. 329 n.) oraz kształceniem kapłanów (s. 395 n.).

Treść bloku B stanowi kompletny tom publikacji wydanej w 1988 r. pod takim samym tytułem, jak zamieszczony w „Opera Omnia” T. XII. Jest to zbiór medytacji kardynała Ratzingera na tematy związane z kapłaństwem. Zawarte tu teksty są napisane językiem mniej naukowym, ale zawierają głębokie teologicznie, oparte na konkretnych tekstach biblijnych, refleksje o charakterze – jak już wspomniano – medytacyjnym. Pierwotnie były przygotowywane jako kazania. W 2006 r. zostały jednak opublikowane po raz drugi w zmienionej formie, która stała się podstawą dla omawianego tu wydania.

Trzecia część książki to zbiór kazań. Wszystkie one dotyczą tematu kapłaństwa. Część z nich była wygłoszona podczas Mszy krzyżma, inne podczas udzielania święceń, a pozostałe podczas jubileuszy kapłańskich.

Wydaje się, że omawiana publikacja z kilku powodów jawi się jako cenna. Przede wszystkim ze względu na jej treści teologiczne dotyczące kapłaństwa i związanej z nim posługi. Poza tym, co może się okazać szczególnie ważne dla specjalistów od homiletyki, ale i samych kaznodziejów, analiza kazań i homilii stanowiących znaczną część publikacji może być narzędziem zapoznania się warsztatem jednego z bez wątpienia najczęściej w ostatnich latach słuchanych przepowiadających. To może stać

się nie tylko naukową przygodą dla badaczy tego typu zagadnień, ale też wyraźną podpowiedzią dla przepowiadających. Kolejny powód jest nieco podobny do ostatniego, jednak nie chodzi w nim o sam warsztat, ale o treści – o to, że wypowiedzi późniejszego papieża mogą się okazać inspiracjami dla tych, którzy przygotowują kazania i homilie o kapłaństwie i do kapłanów.

Chociaż *Głosiciele Słowa i służby Waszej radości* to przede wszystkim teksty autorskie Josefa Ratzingera, to jednak w skład tomu wchodzi też inne, które w jakimś stopniu także decydują o jego wartości. Pierwszym z nie-Ratzingerowych opracowań jest datowany na 4 sierpnia 2010 r. artykuł *Od wydawcy* (s. 7-12), autorstwa obecnego prefekta Kongregacji Nauki Wiary abpa prof. Gerharda Ludwiga Müllera, a ówczesnego biskupa Ratzybony (następcy na tym urzędzie kard. Josepha Ratzingera i redaktora niemieckojęzycznej wersji, a więc swoistej *versio typica* dzieła „Joseph Ratzinger. Opera Omnia”). Ten tekst, mimo że z założenia jest jedynie wprowadzeniem do lektury dzieł pochodzących sprzed pontyfikatu Benedykta XVI, to sam w sobie stanowi interesującą i cenną refleksję teologiczną.

Kolejną partią materiałów, których znaczenie dla dociekliwego i uważnego czytelnika omawianej tu książki trudno przecenić, jest *Dodatek* (s. 745-823), na który składają się *Informacje wydawnicze* (s. 747-967), będące rodzajem noty edytorskiej, *Informacje bibliograficzne*, zawierające pełne dane na temat dzieł Josepha Ratzingera z zaznaczeniem sygnatur odnoszących się do wydanej przez krąg jego uczniów publikacji stanowiącej zbiór wszystkich dzieł tego autora wraz z opisami wszystkich dotychczasowych przekładów i recenzji (s. 769-779), *Wykaz literatury* wykorzystywanej przez Ratzingera z opisami także ich polskojęzycznych wydań, jeśli takie były (s. 781-803), *Cytaty z Pisma*, czyli zestawienie sygnatur użytych w publikacji perykop biblijnych bez wskazania miejsc wykorzystania ich w tekście tomu (s. 807-811), i *Indeks osobowy*, ukazujący bogactwo „przewijających się” przez książkę osób i ich myśli (s. 815-823).

Pozycja autora omawianej publikacji w hierarchii Kościoła rzymskokatolickiego oraz popularność jego wypowiedzi, a także dość szybka i bez wątpienia błyskotliwa kariera naukowa profesora Uniwersytetu Ratzybńskiego mogą być uznane za wystarczającą rekomendację dla *Głosicieli Słowa i służby Waszej radości*. Te kwestie stanowią swoistą gwarancję wysokiej jakości treści tego dzieła. Jej potwierdzeniem z polskiej strony – jeśli można tak powiedzieć i jeśli takie potwierdzenie jest potrzebne – są zaangażowani w redakcję znawcy teologii dogmatycznej: ks. prof. dr hab. Czesław Stanisław Bartnik, wieloletni, a teraz emerytowany profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (konsultacja naukowa), oraz ks. prof. dr hab. Krzysztof Gózdź, profesor zwyczajny na Wydziale Teologii KUL (redaktor naczelny polskojęzycznej serii „Joseph Ratzinger. Opera Omnia”).

Omawiana publikacja jest niewątpliwie cennym dziełem, którego obecności na polskim rynku wydawniczym nie można nie dostrzegać. Warto to podkreślać zwłaszcza w obecnej sytuacji, kiedy to Benedykt XVI jest pierwszym od kilkunastu

wieków żyjącym emerytowanym papieżem, co może być przyczyną zmniejszenia się zainteresowania jego naukowymi dokonaniem. Nie można jednak zapominać, że Joseph Ratzinger – Benedykt XVI to, jak zauważono na początku, osoba, której przemyślenia znacznie wpłynęły na kształt współczesnej teologii, a więc i kaznodziejstwa. Stało się to ze względu na ich głębię i uporządkowanie, co wyraźnie widać w omawianym tu dziele. Warto więc, aby teologowie oraz duszpasterze uczynili tę publikację (oraz inne, wcześniejsze i następne części serii „Joseph Ratzinger. Opera Omnia”) swoją lekturą.

Michał Wyrostkiewicz
Katedra Homiletyki Fundamentalnej
w Instytucie Liturgiki i Homiletyki KUL